

Troje, of er valt niets meer te kapen

Perzen, Ilias, Troje-trilogie, Hekabe, Troilus en Cressida

De Nederlandse podia werden dit seizoen bestookt met oorlogen uit de Griekse tragedies.

Troje: bij Toneelgroep Amsterdam is het een cultureel geladen plaats van de herinnering;

bij het Theater van het Oosten een plek voor debat over de positie van de vrouw;

bij het Ro Theater een confrontatie met de onafwendbaarheid van het lijden;

bij Het Nationale Toneel een stad
van passie en bedrog.

En dan was er nog *Perzen* bij Hollandia,
waarin het leed van de verliezer
centraal staat.

Elke bijkomende versie maakt de stof
boeiender, complexer, fascinerender,
vindt Johan Thielemans.

Elk seizoen heeft zijn verrassingen. Het lijkt soms op een complot. Plots wil of moet iedereen hetzelfde verhaal vertellen. In dit seizoen was dat het geval met de verhalen van de Grieken. Het zijn tragedies alom. Het merkwaardigste echter is dat het Troje-verhaal van Homeros in drie versies op de planken te zien was. Als we proberen te verklaren waarom iedereen door de Griekse verhaalstof beroerd wordt, is het gevaar niet denkbeeldig dat we zelf een verhaal construeren, waar en niet waar. Soms is er moed voor nodig om te weigeren een verband, een reden, een grond te bedenken. Om het in de termen van de Ameri-

ons al of niet bedreigen. Moeilijker is het om de feiten die gebeuren, te aanvaarden als feiten die gebeuren. Daarom: geen verklaring, als ascese.

Interessanter is het om na te gaan hoe de verschillende voorstellingen ons ervan overtuigen dat het nodig was om deze stof op de scène te brengen. Is er noodzaak, of is het spelerei?

Rite

Laat ik beginnen bij *Perzen* van Hollandia, een stuk dat met de Troje-stof niets gemeen heeft, behalve dan dat het een tragedie

kanse romancier Thomas Pynchon te zeggen: overal loert de verleiding van de paranoia, het menen te zien van duizenden connecties, die

Perzen, Theatergroep Hollandia / Ben van Duin